

**Domnule Președinte al Academiei Gheorghe Duca,
onorați membri ai Academiei de Științe,
stimați oaspeți din țară și din străinătate,**

Este o deosebită plăcere să mă aflu în acest cadru solemn și festiv, de înaltă ținută intelectuală. Academia de Științe a Moldovei este forul științific de referință al țării noastre, este laboratorul în care se produc idei valoroase pentru țară, este instituția care merită în cel mai înalt grad respectul și considerația societății.

Salut decizia Academiei de a organiza această conferință științifică dedicată celor 25 de ani de independență națională. Această manifestare academică este, în opinia mea, o lecție vie de istorie recentă. Deși este pentru mulți dintre noi un eveniment pe care l-am trăit și la care am participat din tot sufletul și cu tot entuziasmul, obținerea independenței are fațete ce încă așteaptă să fie aflate și înțelese, are lucruri asupra cărora cercetătorii se pot apleca în continuare și pe care au datoria să le descifreze.

Țin aici să îmi exprim gratitudinea față de domniile voastre, fiindcă mulți încă nu conștientizează aportul pe care l-a avut intelectualitatea (savanții și comunitatea științifică) la edificarea statului nostru și nu cunosc personalitățile istorice, înaintași și actuali membri ai forului academic, care au contribuit esențial la realizarea acestui deziderat, la definirea suveranității și statalității Republicii Moldova.

Doamnelor și domnilor, pe acest pământ dintre Prut și Nistru, apărat și iubit de strămoșii noștri, generația de moldoveni de la sfârșitul anilor 80 și începutul anilor 90 ai veacului trecut a făcut istorie. 27 august 1991 este o zi mare pentru poporul nostru, este ziua în care moldovenii și-au exercitat dreptul la autodeterminare, ziua în care și-au creat propriul stat – „suveran, independent și democratic” – așa cum s-a proclamat prin Declarația de Independență.

Poate că unii astăzi cu ușurință privesc acel moment ca pe unul îndepărtat, cu o semnificație vagă. Eu spun însă că indiferent de cele ce au trecut peste noi în ultimii 25 de ani, indiferent de neîmpliniri și necazuri, declararea independenței rămâne un eveniment crucial, un eveniment cu adevărat istoric. Independența pentru un popor e la fel ca sănătatea pentru un individ: cel mai bine o dorești și o prețuiești atunci când îți lipsește. Altfel, în condițiile grijilor vieții de zi cu zi, tinzi să uiți de ea.

Se cade deci să aducem acum, cu prilejul acestui eveniment, un omagiu sincer tuturor celor care, în august 1991, s-au ridicat la înălțimea șansei istorice oferite și ne-au adus independența – nouă și urmașilor noștri. Membrii Parlamentului de acum 25 de ani și semnatarii Declarației de Independență – printre ei și membri ai Academiei – merită recunoștința noastră, fiindcă ei sunt adevărați părinți fondatori ai statului nostru.

Cred în același timp că independența Republicii Moldova este și va rămâne temelia dezvoltării noastre naționale, elementul indispensabil pentru construirea viitorului național. Cu acest eveniment fondator – sau refondator – în spate, cetățenii moldoveni pot lucra pentru bunăstare și pentru dezvoltare. Provocările sunt multe și avem de trecut obstacole însemnate. Suntem însă în stare le învingem fiindcă suntem liberi să ne luptăm cu ele. Să nu uităm niciodată că fără libertate și independență nimic nu e posibil.

Am amintit aici că există neîmpliniri în anii de după obținerea independenței; ele nu sunt puține și le știm cu toții. Aș vrea însă să amintesc unele lucruri bune care s-au întâmplat în această țară. Și aș vorbi în primul rând de libertățile cetățenești fundamentale – libertatea cuvântului, libertatea de asociere, libertatea votului, libertatea de mișcare. Aș puncta de asemenea faptul că am reușit totuși să punem bazele unei economii de piață. Aș sublinia și faptul că am reușit să ne deschidem comercial către multiple piețe externe, iar fluxurile de bunuri și servicii ne-au ajutat să avem acces la tehnologii moderne. Faptul că astăzi suntem mult mai mult parte a lumii decât eram în urmă cu 25 de ani este de netăgăduit. Acest lucru se vede de altfel foarte bine și aici, la Academie. Trebuie spus că Academia de Științe a Moldovei a pilotat procesul de integrare a comunității științifice în Spațiul European de Cercetare. În 2011, datorită efortului Academiei de Științe, țara noastră a fost prima din cadrul țărilor Parteneriatului Estic care a obținut statut de

țară asociată pe domeniul cercetării și a beneficiat de drepturi depline în programele europene, similar cu statele membre UE.

În acest context, consider că e nevoie și de o susținere guvernamentală mai bună a cercetării și a mediului academic. Trebuie acordate stimulente suplimentare oamenilor de știință, celor care obțin rezultate concrete în cercetare și, în același timp, un acces mai bun la granturi din fonduri interne și externe. Un accent special trebuie pus de asemenea pe susținerea tinerilor cercetători și vă asigur că sunt preocupat de astfel de lucruri.

Stimat auditoriu, independența e o piatră de hotar în istoria noastră, dar resursele și energiile naționale trebuie concentrate tot timpul spre viitor. A fost o bună perioadă de timp după declararea independenței când am bătut între lumi, nesiguri de drumul nostru, poate descumpăniți de faptul că devenisem singurii noștri stăpâni. De mai mulți ani încoace, a început însă să se cristalizeze o opțiune și să se închege un consens privind proiectul de țară al Republicii Moldova. Știm cu toții ce ne dorim: ne dorim un stat funcțional, dorim o infrastructură la standarde europene, revigorarea industriei și valorificarea potențialului agricol, dorim bunăstare în satele și orașele noastre. Și dorim să ne mândrim cu ceea ce facem noi, cei de azi, nu doar cu ceea ce ne-au lăsat generațiile trecute. Eu cred de aceea că împlinirea firească a independenței noastre naționale stă în urmarea căii europene.

Generația Independenței trebuie să fie succedată de Generația Integrării, iar actul de independență trebuie valorificat prin aderarea liber consimțită la o uniune de state prospere, libere și democratice – la Uniunea Europeană. Anume urmând acest drum vom împlini idealurile din 27 august 1991: stat de drept, economie de piață prosperă, țară stimată în lume, viitor senin pentru urmașii noștri.

Urez la mulți ani Republicii Moldova, iar moldovenilor pace, bună înțelegere și bunăstare, credință și dragoste de patrie.

Vă mulțumesc.